

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan verotusmenettelystä annettua lakia muutettavaksi siten, että suomalaiset finanssilaitokset velvoitettaisiin selvittämään nykyistä laajemmin asiakkaitensa verotuksellinen asuinvaltio kansainvälisesti hyväksytyllä huolellisuusmenettelyllä ja toimittamaan näiden verotusta koskevia tulo- ja varallisuustietoja Verohallinnolle.

Ehdotetulla muutoksella varmistettaisiin, että Suomi voi osallistua finanssilitietojen automaattiseen tietojenvaihtoon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, OECD:n valmisteleman yhteisen raportointistandardin mukaisesti.

Finanssilitietojen automaattisen tietojenvaihdon avulla Suomi saisi Suomessa asuvien henkilöiden verotukseen vaikuttavia tietoja näiden ulkomailla olevista varoista ja niiden tuotoista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kansainvälinen automaattinen tietojenvaihto verotuksessa

Suomella on voimassa OECD:n malliverosopimuksen mukainen tuloverosopimus yli 70 valtion kanssa. Tällainen tuloverosopimus sisältää tietojenvaihtamista koskevan artiklan, joka mahdollistaa myös automaattisen tietojenvaihdon. Sopimuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset voivat keskinäisellä sopimuksella sopia tiedon vaihtamista koskevan artiklan tarkemmasta soveltamisesta eli myös automaattisen tietojenvaihdon aloittamisesta. Suomella on verosopimuksen nojalla tehtyjä keskinäisiä sopimuksia tietojenvaihdosta Italian, Latvian (SopS 56/2003), Liettuan (SopS 35/2003), Puolan (SopS 36/2004) ja Viron (SopS 37/2004) kanssa. Kansainvälisestä automaattisesta tietojenvaihdosta on sovittu myös Pohjoismaiden välillä virka-apusta veroasioissa tehdyn sopimuksen (SopS 37/1991) nojalla. Kansainvälisestä automaattisesta tietojenvaihdosta voidaan sopia myös Euroopan neuvoston ja OECD:n laatiman veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen, jäljempänä *Yleissopimus*, (SopS 21/1995) nojalla. Yleissopimuksen muutospöytäkirja allekirjoitettiin Pariisissa 27 päivänä toukokuuta 2010. Pöytäkirjalla muutettiin yleissopimuksen tiedonvaihtomääräyksiä niin, että ne vastaavat OECD:n malliverosopimusta ja verotiedonvaihtoa koskevaa mallisopimusta. Lisäksi pöytäkirjan mukaan myös maat, jotka eivät ole Euroopan neuvoston tai OECD:n jäseniä, voivat liittyä yleissopimukseen. Pöytäkirja tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2011 (SopS 40/2011).

Suomi on tehnyt yli 40 sopimusta verotusta koskevien tietojen vaihdosta. Näissä sopimuksissa on määräyksiä pyynnöstä tapahtuvasta tietojenvaihdosta. Ne eivät kuitenkaan ilman sopimuksen muutosta mahdollista automaattista tietojenvaihtoa.

Suomessa ei ole erillistä verotusalan kansainvälistä hallinnollista yhteistyötä sääntelevää lakia. Suomella on useita sopimuksia, jotka velvoittavat verotusta koskevien tietojen vaihtoon toisen valtion tai lainkäyttöalueen kanssa. Verohallinto kerää verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, 3 luvun säännösten nojalla tarvittavat tiedot ja toimittaa ne sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

1.2 FATCA-sopimus

Suomi allekirjoitti Amerikan yhdysvaltojen kanssa verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 25/2015), jäljempänä *FATCA-sopimus*, joka tuli voimaan 20 päivästä helmikuuta 2015 lukien. FATCA-sopimuksen tarkoituksena on edistää automaattista tietojenvaihtoa Suomen ja Yhdysvaltojen välillä sekä auttaa suomalaisia finanssilaitoksia Yhdysvaltojen FATCA-lainsäädännön soveltamisessa. Sopimuksessa Suomi sitoutuu velvoittamaan suomalaiset finanssilaitokset noudattamaan Yhdysvaltojen FATCA-lainsäädäntöä ja samalla ne vapautuvat velvollisuudesta tehdä kahdenkeskisiä sopimuksia Yhdysvaltojen verohallinnon kanssa. Sopimuksen johdosta suomalaisia finanssilaitoksia pidetään FATCA-lainsäädäntöä noudattavina. Sopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä hyväksytyssä verotusmenettelylain 17 a §:ssä säädetään sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta FATCA-sopimuksen täytäntöönpanon johdosta. Sen mukaan sopimuksessa tarkoitetun raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on annettava Verohallinnolle sopimuksen soveltamista varten tarpeelliset tiedot.

Lisäksi raportoiva suomalainen finanssilaitos on velvollinen noudattamaan FATCA-sopimuksessa ja sen liitteissä raportoiville suomalaisille finanssilaitoksille asetettuja velvoitteita sekä FATCA-sopimuksen liitteessä I määriteltyä huolellisuusmenettelyä yhdysvaltalaisen raportoitavien tilien ja ei-osallistujafinanssilaitosten pitämien tilien tunnistamisessa.

Suomi saa FATCA-sopimuksen nojalla Yhdysvalloista tietoja siellä olevista Suomessa asuvien henkilöiden tuloista ja varallisuudesta.

FATCA-sopimus koskee vain Yhdysvalloissa asuvien henkilöiden tietoja, mutta Yhdysvalloissa asuvien henkilöiden tunnistaminen finanssilaitoksen asiakkaiden joukosta edellyttää asiakkaan tietojen laajaa selvittämistä, mikä useimmissa tapauksissa tarkoittaa näiden verotuksellisen asuinvaltion selvittämistä.

1.3 Virka-apudirektiivi

Euroopan unionissa neuvoston direktiivi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla (2011/16/EU), jäljempänä *virka-apudirektiivi*, velvoittaa aloittamaan automaattisen tietojenvaihdon eräiden saatavilla olevien tulojen osalta vuodelta 2014. Lisäksi direktiivin 19 artiklan (Kolmannelle maalle tarjotun laajemman yhteistyön laajentaminen) mukaan: ”Kun jäsenvaltio tarjoaa kolmannelle maalle laajempaa yhteistyötä kuin mitä tässä direktiivissä edellytetään, kyseinen jäsenvaltio ei saa kieltäytyä tällaisen laajemman yhteistyön tarjoamisesta myös sellaiselle toiselle jäsenvaltiolle, joka haluaa aloittaa tällaisen keskinäisen laajemman yhteistyön kyseisen jäsenvaltion kanssa.”. Kun jäsenvaltio oli tehnyt FATCA-sopimuksen Yhdysvaltojen kanssa, muilla jäsenvaltioilla oli mahdollisuus pyytää tätä jäsenvaltiota aloittamaan vastaava laajempi tietojenvaihto. Euroopan komission 12 päivänä kesäkuuta 2013 antaman ehdotuksen neuvoston direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (virka-apudirektiivin pakollista automaattista verotietojenvaihtoa koskeva muutosdirektiivi) (COM(2013) 348 final) (U 48/2013 vp) tarkoituksena on estää rinnakkaisten ja koordinoimattomien sopimusten tekemisen 19 artiklan nojalla, mikä voisi johtaa haitallisiin vääristymiin sisämarkkinoilla. Automaattisen tietojenvaihdon laajentaminen unioninlaajuisella oikeudellisella välineellä poistaa jäsenvaltioilta tarpeen turvautua direktiivin 19 artiklan säännökseen kahdenvälisen tai monenkeskisen sopimuksen tekemiseksi. Ehdotus hyväksyttiin joulukuussa 2015. Direktiivimuutos sisältää OECD:n yhteisen raportointi standardin. Sen mukaan automaattinen tietojenvaihto alkaa vuonna 2017 koskien verovuotta 2016, pois lukien Itävalta, joka aloittaa automaattisen tietojenvaihdon vuonna 2018 koskien verovuotta 2017. Virka-apudirektiivin muutos on saatettu voimaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetulla lailla (1703/2015 vp) sekä verotusmenettelystä annetulla lailla (1704/2015 vp). Lait tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Euroopan unionissa ollaan myös muuttamassa säästöjen tuottamien korkotulojen verotusta koskevassa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavia toimenpiteitä koskevia sopimuksia Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa. Muutospöytäkirjan nojalla nämä lainkäyttöalueet vaihtavat tietoja jäsenvaltioiden kanssa samalla tavalla kuin jäsenvaltiot vaihtavat tietoja keskenään virka-apudirektiivin muutoksen mukaisesti. Euroopan ulkopuolisten lainkäyttöalueiden kanssa tehdyt vastaavat sopimukset tullaan kumoamaan ja tietojenvaihto tulee laajenemaan OECD:n yhteisen raportointi standardin mukaiseksi automaattiseksi finanssilititietojen vaihtamiseksi.

1.4 OECD:n yhteinen raportointistandardi - CRS

G20-maiden valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättivät 19 päivänä huhtikuuta 2013 pidetyssä kokouksessaan pyytää OECD:tä kehittämään uuden monenvälisen standardin automaattiseen tietojenvaihtoon. OECD esitteli 18 päivänä kesäkuuta 2013 raporttinsa G8-huippukokouksessa. Ehdotus perustui FATCA:n toteuttamiseksi laadittuun Malli I:n mukaiseen vastavuoroisen sopimukseen. Syyskuussa G20-maiden johtajat hyväksyivät OECD:n ehdotuksen maailmanlaajuiseksi standardiksi automaattisesta tietojenvaihdosta ja pyysivät OECD:tä valmistelemaan kyseisen standardin valmiiksi ennen G20-maiden helmikuussa 2014 pidettävää huippukokousta.

OECD julkaisi 13 päivänä helmikuuta 2014 yhteisen raportointistandardin (Common Reporting Standard - CRS), jäljempänä *CRS*. CRS:n lähtökohtana on FATCA:n mukaisesti finanssilaitosten velvollisuus tunnistaa asiakkaansa ja näiden verotuksellinen asuinvaltio. Lisäksi erilaisia yksiköitä kontrolloivat luonnolliset henkilöt tulee tunnistaa AML/KYC-menettelyn (Anti-Money Laundering, rahanpesun estäminen; Know Your Customer, tunne asiakkaasi eli asiakkaan henkilöllisyyden tarkistaminen) mukaan. Asiakkaan tunnistamiseen liittyy myös FATCA:n mallin mukainen huolellisuusmenettely (due diligence -menettely), jolla selvitetään asiakkaan todellinen asuinvaltio yhdenmukaisella tavalla kaikilla CRS:ää soveltavilla lainkäyttöalueilla. CRS:ssä on muutettu ne FATCA:n huolellisuusmenettelyn kohdat, joiden soveltamiseen ei täysin vastavuoroisessa monenkeskisessä sopimuksessa ole tarvetta. Lisäksi siitä on poistettu eräät FATCA-sopimuksen optiona olevat minimimääräykset. Huolellisuusmenettelyssä tilit on selvitettävä erikseen sekä luonnollisten henkilöiden että yksikkötilien osalta. Lisäksi tilit jaetaan aiempiin (pre existing) tileihin ja uusiin tileihin sekä vähäarvoisiin ja suuriarvoisiin tileihin. Yhdenmukaisen tunnistamisjärjestelmän ansiosta sekä finanssilaitosten että verohallintojen hallinnollista taakkaa voidaan minimoida. Oikeudellisena perustana CRS:ssä on voimassa oleva asianomaisten valtioiden verosopimus taikka Yleissopimus, jotka molemmat mahdollistavat automaattisen tietojenvaihdon aloittamisen sopimuksen tarkoittamien toimivaltaisten viranomaisten välisellä keskinäisellä sopimuksella. Keskinäisen sopimuksen voimaan saattaminen edellyttää, että sopimuspuolet sisällyttävät CRS:n mukaiset velvollisuudet kansalliseen lainsäädäntönsä. Tavoitteena on, että finanssilaitosten asuinvaltioiden verolainsäädännöt velvoittavat finanssilaitokset toimittamaan mahdollisimman yhdenmukaista tietoa asuinvaltionsa verohallinnolle. Kyseinen verohallinto puolestaan välittää tiedot henkilön asuinvaltion verohallinnolle. Finanssilaitosten tulee huolellisuusmenettelyä noudattaen tutkia ja tunnistaa raportoitavat tilit.

CRS:n tehokas täytäntöönpano edellyttää, että lainkäyttöalueella on käytössä säännöt ja hallinnolliset menettelyt, jotta voidaan varmistaa tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyn tehokas täytäntöönpano ja noudattaminen. OECD:n julkaiseman toimivaltaisten viranomaisten mallisopimuksen ja yhteisen raportointistandardin kommentaarien (Commentaries on the Model Competent Authority Agreement and the Common Reporting Standard) tarkoituksena on edistää CRS:n yhdenmukaista soveltamista eri lainkäyttöalueilla.

Suomi on 29 päivänä lokakuuta 2014 sitoutunut Yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti monenkeskiseen toimivaltaisten viranomaisten sopimukseen finanssitilitietojen automaattisesta vaihtamisesta (SopS 62/2015), jäljempänä *monenkeskinen sopimus*. Vastaavan sitoumuksen on tehnyt lähes 80 (79 lainkäyttöaluetta 27.1.2016 mennessä) lainkäyttöaluetta. Aikataulun mukaan keskinäinen automaattinen tietojenvaihto alkaisi viimeistään syyskuun 2017 loppuun mennessä verovuodelta 2016. Sopimuksen voimaantulo edellyttää muun ohessa, että Suomen lainsäädäntö sisältää CRS:n ja että sopimuksen koordinoitielimen sihteeristölle ilmoitetaan näiden edellytysten täyttymisestä.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksen tarkoituksena on laajentaa Suomen osallistumista kansainväliseen finanssilitietojen automaattiseen vaihtamiseen. Verotusta koskevien tietojen automaattisen vaihtamisen laajentaminen edellyttää Suomessa säännöksiä, jotka velvoittavat suomalaiset finanssilaitokset tunnistamaan asiakkaansa ja tutkimaan CRS:ssä kuvatulla huolellisuusmenettelyllä (due diligence) asiakkaansa tilit sekä toimittamaan Verohallinnolle vaaditut tiedot. CRS on OECD:n hyväksymä suositus, joka ei sellaisenaan vielä velvoita oikeudellisesti edes jäsenvaltioita. Tämän vuoksi sen velvoitteiden on tultava sopimuspuolen kansallisesta lainsäädännöstä.

OECD:n CRS on sisällytetty virka-apudirektiiviin ilman, että siihen olisi tehty olennaisia muutoksia. Virka-apudirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 9 kohdan mukaan veroviranomaisille ja talouden toimijoille aiheutuvien kustannusten ja hallinnollisten rasitteiden minimoimiseksi on keskeisen tärkeää myös varmistaa, että automaattisen tietojenvaihdon laajennettu soveltamisala unionissa on kansainvälisen kehityksen mukainen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi vaadittava finanssilaitoksiaan ottamaan käyttöön tietojenvaihto- ja huolellisuussäännöt, jotka ovat täysin yhdenmukaiset OECD:n laatimaan yhteiseen tietojenvaihtostandardiin sisältyvien sääntöjen kanssa. Direktiivin 2011/16/EU 8 artiklan soveltamisalaa olisi lisäksi laajennettava niin, että se sisältää samat tiedot, jotka sisältyvät OECD:n laatimaan toimivaltaisten viranomaisten mallisopimukseen ja yhteiseen tietojenvaihtostandardiin. Johdanto-osan 13 kohdan mukaan jäsenvaltioiden olisi käytettävä direktiivin täytäntöönpanossa OECD:n laatimia kommentaareja, jotka koskevat toimivaltaisten viranomaisten mallisopimusta ja yhteistä tietojenvaihtostandardia, esimerkkien ja tulkintojen lähteenä ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi eri jäsenvaltioissa.

Virka-apudirektiivi sisältää CRS:n, joten sen direktiiviä laajemmasta maantieteellisestä soveltamisesta on järkevintä säätää viittaamalla verotusmenettelylain 17 b §:ään ja määäämällä sen säännöt sovellettavaksi myös Euroopan unionin ulkopuolella asuviin henkilöihin. Tällöin finanssilaitokset ovat velvoitettuja tutkimaan ja tunnistamaan kaikki asiakkaansa yhdenmukaisella huolellisuusmenettelyllä ja selvittämään näiden verotuksellinen asuinvaltio. Finanssilaitokset ovat myös velvollisia soveltamaan CRS:n kansallisia optioita samalla tavalla kuin direktiiviä sovellettaessa. Käytännössä FATCA-sopimuksen nojalla finanssilaitokset ovat jo joutuneet hyvin pitkälti tutkimaan ja tunnistamaan kaikki asiakkaansa, jotta FATCA-sopimuksen mukaiset tiedot on voitu selvittää ja toimittaa Yhdysvaltoihin.

Verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 c § Finanssilaitosten yleinen tiedonantovelvollisuus finanssitileistä.

Pykälän 1 momentti velvoittaa finanssilaitokset antamaan Verohallinnolle verotusmenettelylain 17 b §:ssä tarkoitettut tiedot Euroopan unionin ulkopuolella verotuksellisen kotipaikan omaavista henkilöistä. Samalla ne velvoitetaan tutkimaan ja tunnistamaan myös nämä tilit direktiivin mukaisella huolellisuusmenettelyllä. Tämän johdosta finanssilaitokset ovat velvollisia antamaan Verohallinnolle monenkeskisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta (SopS 62/2015) soveltamista varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi momentissa velvoitetaan raportoida suomalaiset finanssilaitokset noudattamaan direktiivissä niille asetettuja velvoitteita sekä huolellisuusmenettelyä raportoitavien tilien tunnistamisessa. Huolellisuusmenettelyllä tarkoitetaan CRS:ään sisältyvää huolellisuusmenettelyä. CRS:n kansainvälisesti yhdenmukainen soveltaminen edellyttää, että huolellisuusmenettelyn tulkinnaassa käytetään tulkintalähteenä OECD:n laatimia kommentaareja.

Pykälän 2 momentissa säädetään CRS:n edellyttämästä ilmoitusvelvollisuuden välttämisen esittämisestä. CRS:n IX jakso (Tehokas täytäntöönpano) edellyttää, että lainkäyttöalueen on otet-

tava käyttöön säännöt ja hallinnolliset menettelyt varmistaakseen tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokas täytäntöönpano ja noudattaminen. Tähän sisältyy myös säännöt, joilla estetään finanssilaitoksia, henkilöitä tai välittäjiä ottamasta käyttöön käytäntöjä, joilla pyritään kiertämään tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyt.

Pykälän 3 momentissa velvoitetaan finanssilaitoksia pitämään kirjaa toteutetuista toimista ja todisteista edellä mainittujen menettelyjen käytöstä sekä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet kyseisten tietojen saamiseksi. CRS:n tehokas täytäntöönpano edellyttää tällaista säätelyä. Lisäksi CRS:n kommentaari edellyttää, että tiedot ovat saatavilla riittävän kauan ja joka tapauksessa vähintään viisi vuotta sen jakson päättymisestä, jolloin raportoivan finanssilaitoksen on ilmoitettava CRS:ssä vaadittavat tiedot. Koska virka-apudirektiivin voimaansaattamisen yhteydessä on vastaavaksi määräajaksi valittu kuusi vuotta, ehdotetaan samaa aikaa sovellettavaksi myös tässä yhteydessä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Verohallinnolle valtuutus antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusmenettelyn soveltamisesta, annettavista tiedoista sekä tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta. Verohallinto voisi myös rajoittaa tiedonantovelvollisuutta. Vastaava säännös on muissa verotusmenettelylain yleistä tiedonantovelvollisuutta koskevissa pykälissä.

3 Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut muutokset mahdollistavat laajamittaisen verotettavia tuloja koskevan automaattisen tietojenvaihdon aloittamisen Suomen ja usean muun valtion ja lainkäyttöalueen kanssa.

Monenkeskinen sopimus yhdessä virka-apudirektiivin muutoksen kanssa mahdollistavat sen, että Suomi tulee samaan automaattiseen tietojenvaihtona Suomessa verotuksellisen kotipaikan omaavien henkilöiden tilitiedot sopimusvaltioissa tai Euroopan unionin alueella kotipaikan omaavista ulkomaisista finanssilaitoksista. Verohallinnon tietoon voi siten tulla tuloja, jotka aiemmin ovat jääneet verottamatta. Tällaisten mahdollisesti ilmoittamatta jääneiden tulojen määrää on vaikea arvioida.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia Verohallinnolle ja finanssilaitoksille ei voida ennalta tarkasti arvioida. Verohallinto ja finanssilaitokset ovat jo joutuneet tekemään vastaavanlaisia investointeja, jotta ne pystyvät täyttämään FATCA-sopimuksesta aiheutuneet velvoitteet. Investointipäätöksiä tehdessään ne ovat olleet tietoisia automaattisen tietojenvaihdon laajenemisesta, joten tuleva kehitys on voitu ottaa huomioon jo tuolloin. Verohallinnon mukaan tietojärjestelmämuutosten investointikustannukset olisivat arviolta 150 000—200 000 euroa. Lisäksi Verohallinnolle aiheutuu vuosittaisia ylläpitokustannuksia. Muutokset lisäävät henkilötyötarvetta tietojen valvonnassa ja hyödyntämisessä. Saatavien tietojen tehokas hyödyntäminen edellyttää tavanomaista enemmän manuaalista työtä, koska tiedot eivät saapumisajankohtansa ja sisältönsä vuoksi ole käytettävissä esitäytetyssä veroilmoituksessa.

Lisääntyvällä tietojenvaihdolla ja tehtävällä verovalvonnalla voidaan puuttua veronkiertoon sekä vaikuttaa ennaltaehkäisevästi ja ohjaavasti verovelvollisten käyttäytymiseen. Tietojen tehokas hyödyntäminen tulee lisäämään verokertymää.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Finanssivalvonnalta, Tietosuojavaltuutetulta, Verohallinnolta, Arvopaperimarkkinayhdistys ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Euroclear Finland Oy:ltä, Finanssialan

Keskusliitto ry:ltä, Pörssisäätiöltä, Suomen Asianajajaliitolta, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry:ltä sekä Työeläkevakuuttajat TELA ry:ltä. Esityksestä on antanut lausuntonsa Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Finanssialan Keskusliitto ry, oikeusministeriö, Pörssisäätiö, Tietosuojavaltuutettu, Työeläkevakuuttajat TELA ry. ja Verohallinto. Esityksessä on otettu huomioon eräitä lausunnoissa esitettyjä näkemyksiä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotusmenettelystä annettuun lakiin (1558/1995) uusi 17 c § seuraavasti:

17 c §

Finanssilaitosten yleinen tiedonantovelvollisuus finanssitileistä

Edellä 17 b §:ssä tarkoitetun raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on annettava Verohallinnolle mainitussa pykälässä tarkoitetut tiedot myös raportoitavaa tiliä vastaavista finanssitileistä tai tiedon siitä, että sellaisia tilejä ei ole, niiden henkilöiden osalta, joiden asuinpaikka verotuksessa on Euroopan unionin ulkopuolella. Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on finanssitilien tutkimisessa ja tunnistamisessa noudatettava mainitussa pykälässä raportoiville finanssilaitoksille asetettuja velvoitteita ja mainitussa pykälässä tarkoitettua huolellisuusmenettelyä.

Jos finanssilaitos, henkilö tai välittäjä on ottanut käyttöön menettelytapoja, joilla pyritään kiertämään tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyä, finanssilaitos on niistä huolimatta katsottava tämän pykälän tai 17 a §:n mukaiseksi raportoivaksi finanssilaitokseksi ja finanssitili raportoitavaksi finanssitiliksi.

Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on pidettävä kirjaa tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyn soveltamisessa ja tietojen toimittamisessa toteutetuista toimista ja todisteista näiden menettelyjen käytöstä sekä toteutettava asianmukaiset toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi. Sen on myös säilytettävä näitä tietoja kuusi vuotta sen vuoden jälkeen, jona tilien tunnistamismenettelyt suoritettiin tai tili lopetettiin.

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusmenettelyn soveltamisesta, annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta. Verohallinto voi myös rajoittaa tiedonantovelvollisuutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen